XXXIII. évf. Cluj-Kolozsvár, 1923. Február 2. szám.

Unitárius Közlöny

A VALLÁSOS ES ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

Főszerkesztő: Dr. BOROS GYÖRGY | Szerkesztő: PAP DOMOKOS

Előfizetési ár: Egész évre 20 L. Magyarországra: 26 L. Egyes szám ára 3 L. Akik a 20 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferencz-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitói-díj 100 L. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztároshoz küldendő Clujra (Kolozsvárra.)

Mindenki hozza meg áldozatát!

— Az egyház és iskolák megmentése. —

Minél többet foglalkozunk egy kérdéssel, annál tisztábban bontakozik ki annak igazi lényege; minél több oldalról világitjuk meg, annál biztosabban lehet megtalálni a megoldási módokat.

Ma az erdélyi magyarságnak nincs fontosabb kérdése ennél: miként menthetjük meg egyházunkat és iskoláinkat?

Az utóbbi idők tanácskozásai, tervezgetései, próbálkozásai közt alakult ki az a tudat, hogy a romániai magyarságot csak a magyarság összesége mentheti meg. E tudat alapján született meg a magyar egyházak nagyfontosságu közös elhatározása, mely az egyetemes egyházi adózás beinditásához vezetett. Kétségtelenül, ez az egyedül helyes és igazságos eljárás. Mindannyiunk szent érdekét és féltett jövőjét, mindannyiunk áldozata mentse meg! Ébredjen tudatára szegény és gazdag ama kötelességnek, melyet egyházáért és fajáért kivétel nélkül mindenkinek teljesitenie kell!

S megértő lelkek e nagy nyomoruságos időkben sem hiányoznak. E lap utóbbi számában olvastuk egyik ősrégi székely családból származó unitárius földbirtokosunk megható kijelentését: „Utolsó vagyonomat is képes vagyok egyházam megmentésére feláldozni!“

Milyen mivelt lélek, felvilágosodott és megértő gondolkozás, mennyi önfeláldozás lakozik egy ilyen emberben! Csak az szólhat igy, aki fajában és hitében végtelen nagy értéket lát.

Pedig nem kivánja sem az egyház, sem a magyarság, hogy mindent áldozzunk. Csak a feleslegesből kér. Abból, amit magunktól megvonhatunk. S milyen száraz, tudatlan lélek és üres elme lehet az, aki ma sem hallja meg és nem érti meg a kérő szót! Aki mást talán biztat, (hogy ne beszéljünk a megrontó emberekről,) de maga hátramarad!

Megyeri Dezsőné urnő
Arany János-u. 27 Budapest

Hála Isten, vannak még ma is sokan, akik nemcsak ajkukon hordozzák a bibliai ősrégi imádságot: „Oltalmazzon az Ur engem attól, hogy Atyáim drága örökségét másnak adjam", hanem a szükség pillanatában tettel és áldozattal is bizonyságot tesznek. De milyen sok a nehézség mégis a kivitelben, mennyi az akadály a megvalósitás utján! A szegény azt mondja, hogy a gazdag, aki adhatna, nem ad eleget. A gazdag szerint a szegénynek van ma jó keresete. A gyermektelen emberek azzal igyekeznek menekülni a nagyobb teher alól, hogy nekik nem kell az iskola, mert nincs kit odaküldjenek. A gyermekes családok pedig legjobb akarattal sem birják a rendkivüli idők által vállukra tett terheket.

Pedig most nem szükkeblüségre, nem hánytorgatásra van szükség, hanem a kiméletlen idők hangos parancsának a megértésére és közös akaratra. Mert a kérdés megoldása kizárólag annak megértésében és elhatározásában áll, hogy a rendkivüli terheket lehetőleg igazságosan megosztva közösen kell hordoznunk. A gyermekes szülők pl. (különösen a több gyermekes szülők) gyermekeiknek nemcsak ételét, ruházatát és iskolai dijait hordozzák, sokszor emberfeletti erőfeszitéssel, hanem hordozzák a szülői felelősséget is egyházukkal, nemzetükkel s a jövővel szemben s a felelősség érzetében mindent megtesznek, hogy gyermekük az unitárius egyháznak s a magyar fajnak jól nevelt, mivelt és méltó tagjai legyenek. Ők a családon kivül is meghozzák áldozataikat, de intézményeket fenntartani nem tudnak. Itt és ilyenkor lép előtérbe a nagy követelmény: *Tegyék meg a gyermektelen emberek is aránylagos kötelességüket az egyházért és nemzetért!* Az isteni gondviselés felmentette őket a gyermeknevelés gondja és terhe alól. Most, amikor a négyszázados egyház s az ezredéves magyarság megmentéséről és fenntartásáról van szó, fogadják gyermeküknek az egyházat s ezáltal a magyar fajt. Hozzanak meg legalább annyi áldozatot, amennyibe — kinek-kinek a viszonya szerint — egy gyermeknek az étele, ruházata és taneszközei kerülnének évenként. Jöjjenek segitségül azok is, akik jobb időkben sokkal könnyebben tanittathattak. S ha számitást vetünk, az ilyen tehervállalással és a nemzeti kötelesség becsületes teljesitésével, a gyermekes szülők meghozható áldozatait is ideszámitva, az egyház és iskolák megvannak mentve. *Kovács Lajos.*

Túl a mindennap óráin kezdődik az örökkévalóság, melyben csak egy bizonyos: a lélek élete. Az a szerencsénk, hogy az élet szünetlenül tökéletesedik, mert finomul, mert közeledik ahoz, a ki egyedül tökéletes. A tökéletesités munkájában Istennek segitőtársai vagyunk. A siker attól függ, hogy mennyire vesszük ki belőle a részünket. Aki mindennap valamivel többet lát és többet ismer meg a nagy ismeretlen mindenségből, erősebbnek érezi magát a munkára és fokozódik a felsőbbrendü élvezet iránti kedve. Minél többet valósit meg, annál boldogabbnak érezi magát, mert az igazi boldogság a tiszta lelkek társaságában kezdődik és a tökéletes lélek országában éri el célját.

Belsőember testvéreinkhez!

A Dávid Ferenc-Egylet választmánya utasitott, hogy kedves és nagyrabecsült lelkésztestvéreinktől szerezzünk pontos és kimeritő adatokat az egyházközségükben alakult Dávid Ferenc fiókegyletről s illetőleg Unitárius Nőkszövetségéről és Ifjusági Körről.

Főhatósági rendelkezés és egyháztársadalmi életünk parancsolja, hogy ezt a szervet számba vegyük ott ahol van és megteremtsük ott ahol nincsen. Nekünk a Dávid Ferenc nagy nevét tündöklöttetnünk kell a legkissebb anya, társ és filia egyházközségben is. Már igen jól előre haladtunk, mert fele egyházközségünk ilyen szervéről van tudomásunk. Arról is értesültünk, hogy az egylet céljának megfelelő munkát legtöbb helyen folytatnak, de vagy hiányzik a szervezet, vagy ami van, nem vette föl a Dávid Ferenc nevet. Kell-e ennél jobb és befoglalóbb név? Hiszen Dávid Ferenc nemcsak unitárius volt, hanem unionista is. Ő egyesiteni igyekezett a különböző hitüeket és fajuakat. Mi is ezt akarjuk anélkül, hogy valakinek hova tartozandóságát vizsgálnók, ha testvériesen óhajt a hit erősitésében és az erkölcs javitásában dolgozni. Ne legyen hát senkinek kifogása a Dávid Ferenc-Egylet neve ellen.

Nagyon kérjük küldje be Tiszt. lelkésztestvérünk a gyülekezetében levő:

1. Egyesület jellegét, továbbá, hogy az a Dávid Ferenc-Egylettel névben és munkában a kapcsolatot már megteremtette és közölje választmánya névsorát, alakulása évét, szervezeti szabályát.

2. Ha nem a Dávid Ferenc-Egylet nevét viselné, igyekezzék még a jelen év folyamán ezt a nevet fölvenni és az általános programm szerint munkához látni, de minden esetre küldjön értesitést. Állitson össze helyi programmot s mindkét munkájáról március 1-ig értesitsen. (Az alsójárait vettük. Kitünő!)

3. Jelenleg uj munkaterv és ügyrend összeállitásán dolgozunk, amelyet az egyházközségi fiókegyleteknek is meg fogunk küldeni.

4. Tekintse az Unitárius Közlönyt minden ilyen munkájában segitőtársnak és apostolnak vagy ha ugy tetszik, misszionáriusnak és gondoskodjék, hogy az hiveinek minden családjához bejusson és mindenki olvassa.

Reméljük, hogy közös munkával meg fogjuk teremteni azt az egységet, amelybe minden hittestvérünk legjobb érzelmeivel és tehetségeivel bele fog kapcsolódni és ahol megtalálja egyházépitő munka terét.

Ugy legyen!

A központi választmány nevében és megbizásából

Dr. Boros György,
ügyvezető alelnök.

Pap Domokos,
főtitkár.

TŰZHELY MELLETT.

Háladal.

Galambszárnyon lebbennek föl
Szivünkből hálasóhajok;
Sebeinket kötözgeted
S halkulnak már a bús jajok.

Örök való téged imádunk
Egedbe száll föl énekünk,
Áldva legyen dicső neved
A búra fényt hozál nekünk.

Bár vérzik még kinzott szivünk
De árvák többé nem vagyunk,
Testvéreket adtál nekünk
Fogadd el oh háladalunk'.

Áldozatra te vezérléd:
Megérték égi szózatod,
Szivüket fölmagasztalád
S fölöttük gloriád ragyog.

Hála, hála örök jóság
Nem, nem halt meg a szeretet,
Legsúlyosabb kereszten is
Irgalmad fénye ott rezeg.

Ürmösi Károlyné.

Az unitárius ember és a mennyország.

— Elbeszélés. —

Egy tisztpajtásom beszélte el az alábbi történetet:

Az olasz fronton történt, a nagy harcok idején. Támadásra készültünk: már az óra és a perc is ki volt tüzve.

Századommal egy domb mögött huzódtunk meg az indulásig. Komoly volt a hangulat közöttünk: kire mit fog hozni a nagy próba?

Nagy jótétemény, ha ilyen komor percekben akad valaki, aki föl tudja viditani a társaságot.

Egyszer egyik katonám rászólt az előtte ülőre:

— Hát te, Mózsi pajtás, mit csinálsz?

— Biz én imádságot olvasok — felelt Mózsi.

— Hm, imádságot. Ugy látszik, a mennyországba szeretnél jutni . . .

— Már ha arra kerül a sor, biz én inkább szeretnék a mennyországba jutni, mint a pokolba! — vallotta be Mózsi.

A katona, aki a beszédet elkezdte, hunyoritott a többieknek, majd megint Mózsihoz fordult.

— Hej, Mózsi, én azt hiszem, hogy hiába fáradsz az imádkozással. Unitárius vagy, tagadod a Krisztust . . . téged nem fognak beengedni a mennyországba.

— Mit, hogy én tagadom a Krisztust? Nem tagadom én, barátom, csak igaz ember-voltja szerint tisztelem és szeretem . . .

— Már én azt sokfelől hallottam, Mózsi koma. Az unitáriusok félig-meddig pogányok . . . Pogányok számára pedig nincs mennyország . . .

A körüllevők vidám arccal fordultak a vitatkozók felé.

— No Mózsi, ne hagyd magad! Csak nem nyugszol bele, hogy elpereljék a mennybeli jussodat . . .

Mózsi legyintett.

— Eh, hagyjátok, bolond beszéd! Mintha bizony kérdeznék valakitől a mennyország kapujában, hogy milyen vallásu? Én azt hiszem, hogy ott csupán azt vizsgálják: ki milyen becsületes, igaz életet élt a földön . . .

Az ellenfél nem akart alulmaradni a vitában.

— Hát én megengedem, Mózsi pajtás, hogy régebben csakugyan ugy volt, amint te mondod. Megeshetik, hogy régebben csupán a becsületes, igaz életet vizsgálták a mennyország kormányzói, de mit gondolsz, most a háboruban is olyan engedékenyen megy a vizsgálat? Képzeld csak, mennyien tódulnak most naponként a mennyország kapujára, mennyi mindenféle ember! Hogy azokat ne vetnék szigorubb ellenőrzés alá? Kötve hiszem, Mózsi. Sőt az a meggyőződésem, hogy mint minden nevezetes helyen, ugy a mennyország kapujában is mostanság katonai őrség áll, amely pontosan számonkéri minden érkezőtől az utlevelet. Most aztán gondold meg Mózsi: te odakerülsz valami szentháromság-hivő őrparancsnok elébe — be fog az téged engedni a mennyországba? Alig hiszem! Amint meglátja, hogy unitárius vagy, azt fogja mondani, hogy nincs rendben a passzusod és visszautasit a kapuból . . .

— No, csak annyi baj legyen, hogy a szentháromság-hivők visszautasitanak! — vette könnyen Mózsi. — Lesz nekem annyi eszem, hogy nem távozom messzire a kapu környékéről, hanem szép csöndesen megvárom, amig unitáriusokra kerül az őrség tartása. S mihelyt észreveszem hitfeleimet, csak hunyoritok egyet nekik, hogy én is *afféle* vagyok . . . hát mindjárt kinyitják előttem a mennyország kapuját, sőt kézen is fognak és ugy tessékelnek be: *Menj be édes jó testvérünk a te uradnak örömébe!* Mert tudjátok meg: ugy vagyunk mi unitáriusok egymással, hogy a mennyországba is bészerezzük egymást, ha módját ejthetjük . . .

Ezen a magyarázaton elévődtek a katonák. Telt-mult az idő. Megnéztem az órámat, közeledett a támadás ideje. Barátságos szóval végét vetettem a vitának. Már jött is a parancs . . .

Elfoglaltuk a magunk pászmáját, megindultunk. Ott túl — a pászma másik szélén — rettenetes ugatásba fogtak a halál kutyái — a gépfegyverek. A levegő megtelt acélbogarak zümmögésével, jajj, akibe ezek a vak bogarak beleütköznek. Fejünk fölött gyültek a szép fehér srapnell-felhőcskék . . . Egy ideig csöndesen gomolyogtak a levegőben — vajjon mire vártak? Nyilván a halottak lelkét gyüjtötték magukba: minden felhőcske a maga halottainak a lelkét. S mikor fölszedték a lelkeket: elindultak föl a magasságba. Minden felhőcske a maga halottainak lelkével. Lebegtek föl . . . a mennyország birodalma felé . . . Rengeteg lélek érkezett akkor is a mennyország kapujához: cs'ki katholikusok, háromszéki kálvinisták, udvarhelyszéki unitáriusok . . . Sokan-sokan állottak be akkor is a földi seregek közül a mennyei seregek közé . . .

A tisztjeim közül is elbuktak már egy páran, de mi élők csak mentünk előre a magunk pászmáján. Egyszer aztán én is megkaptam a magamét. Egy vasdarab belecsapódott a sisakomba és a földre sujtott. Ájultan terültem el. Hogy fordult, hogy nem fordult az ütközet kockája, elég az hozzá, hogy pár nap mulva egy olasz városban ébredtem föl, szép, tiszta kórházi szobában. Csakhamar megtudtam, hogy a kórházban amerikai doktorok teljesitenek szolgálatot. Azt is elújságolták, hogy a támadás alkalmával sok magyar sebesült került az amerikaiak kezébe, azok is itt vannak a kórház többi szobájában.

Amint annyira haladt a gyógyulásom, elsétálgattam a kórház kertjében.

Egy séta alkalmával különös találkozásom történt. Egy amerikai közkatona állott előmbe, annak rendje-módja szerint szalutált és megszólitott:

— Jónapot kivánok, főhadnagy ur! Istennek hála, hogy életben láthatom . . .

Elhültem az álmélkodástól: honnan ismer engem ez az amerikai s hogy tud olyan szépen beszélni magyarul?

A katona csak mosolygott és csóválgatta a fejét.

— Nem ismer meg, főhadnagy ur? Én vagyok Mózsi, az unitárius . . .

— Néné, csakugyan Mózsi! . . . Ugyan hogy jutottál ehez a szép öltözethez? Mintha most érkeztél volna meg New-York városából...

Mózsi hálás pillantást vetett az ég felé.

— Jaj, főhadnagy ur, tiszta *mennyország* az én mostani életem, földi mennyország . . . A földi pokolból a földi mennyországba csöppentem. Dehát emlékszik ugy-e, megmondtam én a támadás előtt, hogy mi unitáriusok nem hagyjuk egymást? . . .

— Node mégis mi történt veled?

— Hát ugy esett a dolog, főhadnagy ur, hogy a támadás alkalmával engemet is megtisztelt egy srapnell-szilánk, itt, a jobb lapockámon. Szerencsére jó erős csontom van, nem engedte bennebb a vasat a kelleténél. Akkorra már nagyon megfogyatkozott a mi csapatunk, ellentámadásra jött az ellenség, a mieinknek vissza kellett vonulniok. Minket sebesülteket az amerikai szanitécek szedtek össze. Itt gyógyulgattunk aztán szépcsendesen. Egyszer a kórház parancsnoka, egy magasrangu amerikai doktor, rendre vizitált minket, magyarokat. A tolmács utján nyájasan szólogatott hozzánk, megkérdezte, ki hovávaló, milyen az otthonvaló állapota? Én is elmondottam, hogy székely-magyar vagyok Keresztur városa környékéről . . . A doktor mondott valamit a tolmácsnak, az meg erre azt kérdezte tőlem, hogy milyen vallásu vagyok.

— Unitárius vagyok . . . egyisten-hivő! . . . — feleltem.

Hát a doktornak csak kiderül az arca, fölém hajlik s nagy kegyesen megsimogatja az arcomat. Aztán mondogat valamit a tolmácsnak, aki megint tovább adja nekem a szót ilyenképpen:

— A parancsnok ur azt mondja, hogy ő is unitárius: az amerikai angol unitáriusok közül való . . . Szivből örvend, hogy magára talált, mert maguk *testvérek* . . .

— Az Isten áldja meg a parancsnok urat, hogy ebben a háborus világban is testvérének ismer . . . — feleltem.

Igy kezdődött az én mennyországom, főhadnagy ur. Mert a parancsnok ur attól kezdve nagy szeretettel és jósággal van irántam. Tessék megnézni, milyen szépen kiruházott! A legjobb ételeket eszem, a zsebem tele van jó szivarokkal, no, pénzem is csak akad a szükségre.

— S mivel szolgálod meg, Mózsi pajtás?

— Esténként gyakran magához hivat a doktor ur s a tolmács segitségével elkérdezgeti az otthonvaló dolgokat, a székely unitáriusok lettjét-voltját . . . Tetszik neki, amit felelek, nevet is rajta, meg csodálkozik is . . . — Aztán ne feledjük Mózsi, hogy mi testvérek vagyunk! — szokta mondani elváláskor. — Dehogy felejtem! — szoktam én is válaszolni . . .

— Nagy szerencse a tied, Mózsi pajtás, becsüld meg!

— Ja, már ez igy van, főhadnagy ur, megmondottam én a támadás előtt. Mi unitáriusok ilyenek vagyunk; mi nem hagyjuk egymást, mi alkalomadtán még a mennyországba is utat csinálunk egymásnak. Hanem azért a főhadnagy urat is szivesen pártfogolom a parancsnok urnál, ha valami olyas dolga akad — fejezte be Mózsi a beszélgetést.

Megköszöntem a jóakaratot, kezet fogtunk és Mózsi nagy büszkén tovasétált a kórház kertjében . . .

Gyallay Domokos.

NŐK VILÁGA.

Az első kötőke.

A kolozsvári unitárius „Nőkszövetsége“ 1923. január 18-án délután 5 órai kezdettel házias jellegü „Kötőkét“ rendezett. Az összejövetel teljesen megfelelt nevének, mert igazán fesztelen, kellemes hangulatban tartotta végig együtt szép számmal megjelent nőinket.

Müsor előtt vidám csevegés töltötte be a termet s a szorgalmas kezekben nagyanyáink kedvenc szerszáma: kötőtük percegtek s itt-ott piciny gyüszücskék csillantak meg a finom ujjacskákon. Aztán egyszerre elnémult a zsongó beszédmuzsika, következett a müsor. Dr. Boros Györgyné ügyvezető-alelnök a következő közvetlen, meleg és lelkes megnyitójával vezette be az első összejövetelt:

Tisztelt hölgyeim! Dolgozótársaim az egyletünkben rámparancsoltak, hogy tartsak egy kis ismertetést a Nőkszövetségéről. Miután én sem irodalmi, sem tudományos alak nem vagyok, igy csak egyszerüen rámutatok arra, hogy a cimünkben benne van a célunk is. Szövetkezzünk, legyünk egyek a hitben és a szeretetben. Legyünk vallásosak, mert a vallás minden jónak az alapja. Ha szivünk tele van az egy igaz Isten tiszteletével és imádásával, akkor egész lényünket áthatja a jóság. Szeretjük és megbecsüljük embertársainkat. Elnézőbbek vagyunk mások hibái és tévedései iránt. Könnyebben megbocsátjuk, ha rágalmaznak vagy bántanak. Könyörületesek vagyunk a szegények és betegek iránt. E nek a szép és nemes vallásos életnek az ápolása a fő célunk. Ezen szép cél elérésében vegyen részt minden igaz unitárius nő. Csatlakozzanak hozzánk sokan, annyira sokan, hogy egy se maradjon ki közülünk. Legyünk méltó segitsége, nélkülözhetetlen kiegészitő része a Dávid Ferenc-Egyletnek, melynek kebelében megalakultunk. Füzzön össze szeretet és hála angol és amerikai hitrokonaink és testvéreinkkel. Velük állandó összeköttetést fenntartani egyik legfőbb kötelességünk.

Isten segitségét kérem megkezdett munkánkhoz.

Üdvözlöm a megjelenteket és kérem, jöjjenek el máskor is. Sőt hozzák el azokat is, akik most nem jöttek el. Minden hónap második csütörtökjén ilyen kis kötőkének nevezett összejöveteleket tartunk, melyeknek az a célja, hogy barátságosan összegyüljünk és jobban megismerjük és megszeressük egymást. Kérem, érezzék jól magukat és hallgassák meg a kis müsort, melyet az összegyült társaság mulattatására előkészitettünk.

Hivatalos közlemények.

XI. 2314—1922.

Pályázat hirdetés.

A magyar unitárius egyház E. K. Tanácsa az 1917. évi Főtanácsi jkv. 36. p. alatt székelykereszturi főgimnáziumunkban szervezett rendes vallástanári tanszékre kezdő tanári fizetéssel és megfelelő lakbérrel pályázatot hirdet.

Fizetés a jelenleg megállapitva levő összegekben: *a*) Alapfizetés évi 19.000 L. *b*) Drágasági segély évi 3.600 L. *c*) Családi pótlék: a családi állapot szerint. *d*) Lakáspénz 2.400 L. *e*) A rendszeresitett korpótlék.

Pályázhatnak: az 1908. évi Ft. jkvének 89. pontja szerint, vallástanári vizsgával rendelkező lelkészek. Azok a lelkészek, akik valamely állami, vagy felekezeti középfoku iskolákban a szabályzat életbeléptetését megelőzőleg 3 éven át mint hitoktatók ténylegesen működtek — pályázhatnak hittanári vizsga nélkül is.

Ha arra jogositott, de vallástanári oklevéllel nem biró lelkészek pályáznak, lelkészi szolgálataikban eltöltött éveik a kolozsvári vallástanári állás betöltésénél követelt módon beszámittatnak.

A pályázat fölött az 1923. évben tartandó Egyházi Főtanács dönt.

A pályázati kérvények szabályszerüen felszerelve a székelykereszturi főgimnázium igazgatóságához nyujtandók be 1923. évi február hó 15-ig.

Kolozsvárt, 1923. január hó 11-én.

Ferencz József s. k.
unitárius püspök.

XII. 2180—1922.

Körirat

az összes egyházközségekhez és egyházkörökhöz.

Az E. Főtanács 81.—1922. jkv. pont alatt kimondotta, hogy az egyházközségi és egyházköri közgyülések és hivatalos ebédek alkalmával az egyházközségi, illetve egyházköri pénztárak szeszes italok vételárával meg nem terhelhetők. Az ilyen kiadások törvényes kiadásoknak el nem ismerhetők és a számadások megvizsgálása alkalmával törlendők.

Kivétel az urvacsorához szükséges bor, ha a hivek áldozatkészségének hiánya miatt vásárolni kell.

Ebből folyólag a pénztáros afiai anyagi felelősség terhe alatt

kötelesek az ilyen természetű kiadások kifizetését megtagadni. A közebédek tehát szeszes ital nélkül értendő árban számolhatók el.

A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának Kolozsvárt, 1923. január 11-én tartott üléséből.

Ferencz József
unitárius püspök.

Dr. Mikó Lőrincz
titkár.

XIII. 40—1923. szám.

Pályázati hirdetés kántortanitói állásra.

A dicsőszentmártoni unitárius egyházban levő kántori állásra pályázatot hirdettem volt, de a kántori állás tanitói állással egyesittetvén, most ugyancsak dicsőszentmártoni egyházközségünkben a kántor-tanitói állásra hirdetek pályázatot.

Javadalom: I. Pénzben 400 lei; II. buzakepe $13^1/_3$ kalangya; III. kukuricakepe 110 véka (22 hl.); IV. 12 tenyeres napszám; V. 4 h. szántó, 1 hold kaszáló tagositva; VI. 12 szekér tüzifa; VII. malomból a szombati vám, az idő szerint a) 4·40 hl. tiszta buza, b) 13·20 hl. kukorica; VIII. két szoba, konyha, nyárikonyha és kamarából álló lakás melléképületekkel és belső telken levő kertududvarból 850 □ öl; IX. osztály tanitói fizetés. Megjegyeztetik, hogy az I. és IV. pont alattiak emelkednek vagy apadnak a kepefizetők évi száma szerint. Pályázóktól próba orgona és éneklés megkivántatik.

Pályázók kérvényeiket a szükséges okmányokkal felszerelve, folyó évi február hó 18-ig küldjék be, esperes Gvidó Béla urnak Dicsőszentmártonba.

Kolozsvár, 1923. évi január hó 27-én.

Ferencz József,
unitárius püspök.

XIV. Sz. 1984—1922. eln.

Hirdetés iskolai bizonyitványok hatálytalanitásáról.

I.

A kolozsvári főgimnázium igazgatósága Mózes Mihálynak, aki Abrudbányán Alsófehérmegyében született 1893. évi december hó 28-án és unitárius vallásu 13—1911. é. b. sz. a. kiállitott s állitólag elveszett eredeti érettségi bizonyitványa helyett 1922. november 12-én 498—1922. sz. a. másolatot állitott ki, minek folytán az eredeti bizonyitvány hatályát vesztette.

Kolozsvárt, 1922. évi november hó 24-én.

2045—1922. II.

A sz.-kereszturi unitárius főgimnázium igazgatója a 486. sz. jelentés szerint Ferenczi Györgynek, aki született 1907. május hó

10-én Oklándon, Udvarhelym., református vallású, 1918—19. isk. évben nyert, de állitólag elveszett II. oszt. bizonyitványa helyett 486—1922. sz. a. 314—1921. sz. eredeti s állitólag elveszett IV. negyedik oszt. bizonyitványa helyett 487—1922. sz. a. másodlatot állitott ki.

Kolozsvár, 1922. évi november hó 26-án.

2045—1922. III.

A sz.-kereszturi unitárius főgimnázium igazgatója Dáné Sándornak, aki született 1904. december hó 14-én Homoródszentpálon, Udvarhelym. és unitárius vallásu 314—1921. sz. eredeti, állitólag elveszett IV. negyedik oszt. bizonyitványa helyett 495—1922. sz. a. másodlatot állitott ki.

Kolozsvár, 1922. évi november hó 26-án.

2045—1922. IV.

A sz.-kereszturi unitárius főgimnázium igazgatója Horváth Károlynak, aki született 1896. november 20-án Székelykeresztur Udvarhelym., református vallásu 1912—13. isk. évben nyert, de állitólag elveszett IV. negyedik oszt. bizonyitványa helyett 476—1922. sz. a. másodlatot állitott ki.

A másodlat kiállitása folytán az eredeti osztálybizonyitványok hatályukat vesztették.

Kolozsvárt, 1922. évi november hó 26-án.

Ferencz József,
unitárius püspök.

XV. Sz. 2184—1922.

Felhivás esperes és lelkész afiaihoz.

E. K. Tanács a Főtanács 72—1922. sz. leirata értelmében felhivja lelkész afiait, hogy a hadiárvákról szóló évi jelentéseiket, az évi 1510—1921. sz. E. K. T. határozattal előirt és pontosan kitöltendő rovatos kimutatás szerint készitsék el s a gondozatlan árvákról és azok sorsáról tegyenek részletes jelentést.

A Magyar Unitárius Egyház Tanácsának 1923. évi január hó 13-án tartott üléséből.

Ferencz József,
unit. püspök.

Dr. Mikó Lőrincz,
titkár.

XVI. 2185—1922.

Körlevél

esperes, lelkész és tanitó afiaihoz.

E. Főtanács a nyári vasárnapi tanitásról tett jelentésre vonatkozó 71—1922. sz. leiratában értesitette az E. K. Tanácsot, hogy

a nyári vasárnapi tanitás cim alatt az ifjuság valláserkölcsi irányu továbbképzését érti. Erre irányul a kiadott vezérfonál, melynek gondos kivitelét a Főtanács minden lelkész és tanitó hivatali és missziói kötelességének tekinti, de ezzel az ifjuság oktatását és továbbképzését nem tartja befejezettnek, hanem sürgeti lelkész és tanitó atiait, hogy a helyi viszonyok szerint a Dávid Ferenc-Egylet körében szervezve teremtsenek olyan egyháztársadalmi életet, mely az ifjuságnak egyházias irányban továbbképzője legyen, tehát nemcsak vallásunkba és erkölcsi felfogásunkba kell az érett ifjakat belenevelni, hanem az egyházközségi életbe is.

Midőn a leirat értelmében a Vezérfonalnak az 1656—1922. számu E. K. Tanács határozatban is elrendelt gondos követését ismételten lelkész atiai figyelmébe ajánljuk, felhivjuk belső ember atiait arra is, hogy az egyháztársadalmi élet megteremtésére s ebbe az ifjuságnak bekapcsolása végett a hiveket a Dávid Ferenc-Egylet kereteiben tömöritsék. Esperes atiait pedig kérjük, hogy az ily irányu szervezkedés megindítását vagy fejlesztését kisérjék továbbra is figyelemmel és mozditsák elő. A vizsgálószéki jelentéseikben az esetleg gátló körülményekről is tegyenek említést.

A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának 1923. évi január hó 13-án tartott üléséből.

Ferencz József,
unit. püspök.

Dr. Mikó Lőrinc,
titkár.

XVII. 2249—1922.

Körirat esperes atiaihoz.

Az E. K. Tanács rendelkezéseinek megfelelően az egységes vizsgálószéki jegyzőkönyv nyomás alatt van.

Pár nap alatt a nyomtatás készen lesz és esperes atiai az egyházközségek számának megfelelő mennyiségben meg fogják kapni Ha pedig egyesek meg is kezdik a vizsgálatot, a további községekben már használatba vehetik. A mellékletek is nyomtatásra elő vannak készitve és a gyakorlati célnak megfelelően a jegyzőkönyvekkel együtt le fognak küldetni. Esperes atiai, akik saját költségükön nyomtatványokat készittettek, természetesen elsősorban azt használhatják fel. A lehetőségig már most igénybeveendők lesznek az E. K. Tanács által készitett nyomtatványok. A nyomtatványok ára közölve lesz és az előállitási ár a vizsgálószék költségeként felszámitandó, beszedendő és beküldendő lesz.

Kérem ezt miheztartás végett tudomásul venni.

Kolozsvár, 1923. január hó 27-én.

Ferencz József,
unit. püspök.

Nyomatott „Korvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz.

Majd Pap Domokosné vál. tag énekelt behizelgő, szép hangján pár magyar népdalt, müvészies szinezéssel. Az elismerő tapsokat szives ráadással köszönte meg. A kedves énekszámot Ütő Lajos igazgató müvészi zongorakisérete egészitette ki. Következett Gáll Ági szavallata: Hajó Sándor: „Magyarnak lenni" cimü költeményét adta elő megértéssel, ifjui lelkesedéssel. A müsor negyedik pontját Kovács Klára preciz zongorajátéka töltötte be. Jelentős technikával, sok érzéssel játszott. A közóhajnak engedve, „Cserebogár, sárga cserebogár" cimü magyar ábránddal gyönyörködtette még a hallgatóságot.

A szinte családiasnak tekinthető összejövetelről mindenki felüdülve távozott azon jóleső tudatban, hogy még három ilyen „kötőkén" lesz része élvezni a szeretet és összetartás, e mai időkben egyetlen megnyugtató és kibékitő érzetét. *Ü. K.-né.*

Apró levelek nagy emberekhez.

Kedves testvér! Szereted-e fiadat, akit a kollégiumba küldöttél? Szereted-e kisleányodat, aki az ősszel kezdett iskolába járni? Szeretnéd-e, ha kis gyermeked, aki még csak három éves, sohasem tanulna meg olvasni? Ugy-e, a két első kérdésre igennel felelsz s a harmadikra nemmel. No hát akkor ne sajnáld a 30 leudat magadért, feleségedért s rendre mindenik családtagért, mert ha az iskolai adóra adod, gyermekeidből tanult emberek lesznek. Ha nem adod oda, a pénz elfogy vagy a korcsmán, vagy a kártyán, vagy kárvalláson. Segits másokon s az Isten megsegit téged!

*

Mosolygó barátom! Te behuzódtál a nagy bajuszod alá s hallgatsz némán és mosolyogsz, mikor az esperes ur meg a gondnok ur lelkesen buzditotta a többit az adakozásra. Igy gondolkozol: ugyis van, bizony csak fizessenek, mert az ők gyermekeiknek kell az iskola. Az enyémnek ugyan nem kell, mert nekem nem is volt. Tőlem el lehet a tanitó is, az iskola is. Igy okoskodik Mosolygó barátom. De egyszer, amint a sötétben hazafelé baktata, bebukék a nagy hóba, mert János komával a korcsmában felejtette magát s jó kicsivel többet ivott a kelletinél. Szerencséje, hogy nem volt tulságos hideg, mert különben hiába ébresztgették volna az iskolába menő kis gyermekek, akik még szürkületkor elindultak hazulról. — No én is megjártam — mormogá, mikor magához tért. Tegnap az iskolát szidtam s ma ahajt megmenték az életemet azok a szikra iskolás gyermekek. Az Isten bocsássa meg bűnömet.

*

Dr. Drummond a következő kedves és meleg levelet irta Ferencz József püspök urnak: Budapest, 1923 jan. 22. Kedves püspököm!

Nagy sajnálattal irom, hogy ezuttal nem látogathatom meg önt és többi kedves erdélyi barátomat . . . Bizony nagy lehangoltságot okoz, hogy nem láthatom azt a sok jó ismerőst és kedves barátaimat, akikhez annyiféle köteléke füz a közérdeknek és a rokonszenvnek. Kérem tolmácsolja mindenkinek jó kivánataimat. Hosszas tárgyalást folytattam az itteni egyházközség tagjaival, hogy miképpen lehetne Budapesten egy missioi házat épitni. A tervet magam igen melegen pártolom s remélem megnyerhetem angol és amerikai barátaink rokonszenvét az ügynek, ha visszamegyek Londonba. Fogadja legszivélyesebb üdvözletemet s ismételt sajnálatomat, hogy nem jutott részemre az a szerencse, hogy személyesen vehessem át főpásztori áldását. Kiváló tisztelettel *Drummond H. W.*

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Olvasóinkhoz! Az Unitárius Közlöny második számát is megküldjük mult évi összes olvasóinknak. *Barátsággal és bizalommal kérjük, sziveskedjenek az előfizetési dijat februárban kiegyenlitni.* Az Egylet minden hónapban kénytelen fizetni a nyomdai és küldési dijat, ami 2 (kettő) ezer leut meghalad.

Uj lelkészek. Kozma Béla lelkészjelölt Bethlenszentmiklósra mult évi december 17-én köszöntött be. — Vincze Béla lelkészjelölt január 28-án köszöntött be Komjátszegre.

Példaadó indulások. Alsójárai fiókegyletünktől kaptuk az alábbi örvendetes tudósitást: Szeptember hó folyamán alakultunk meg 50 taggal és október 1-én már a nyilvánosságra is léptünk. Az olvasó-egylet szini előadó termében bemutatkoztunk egy mükedvelői előadás keretében. Szinre került zsufolt ház mellett Csiky Gergely: „Anna“ cimü egyfelvonásos drámája és Szigligeti Ede: „Házassági három parancs“ cimü 3 felvonásos vigjátéka. Szereplők kitünően játszottak, különösen az első darab fakasztott sok könnyet a nézők szeméből. A darab rendezése Nagy Dénesné lelkésznő érdeme. Ugy az anyagi, mint az erkölcsi siker teljes volt. 2.600 lejes bevételből a költségek levonása után 1050 leu maradt egy templomi szószékterítő javára. Előadás után a közönség a hajnali órákig maradt együtt a legjobb egyetértésben. November hó 19-én a három egyház bevonásával részt vett egy Petőfi-estély rendezésében, melynek tiszta jövedelméből 450 leu adatott a Petőfi irodalmi alapra, 150 leu a Kovács Gyula nyomorban levő leánya részére jutott és mind a három egyházközség megkapta Petőfi összes költeményeit és életrajzát. December hó 26-án szinre hozta: Tóth Edének „A tolonc“ cimü népszinművét. A tél folyamán: „A csikós“, „Sárga csikó“, „Királytigris“, „A cigány“ cimü darabok szinrehozatala van tervbe véve az egylet kiadásainak fedezése és a könyvtár beállitása

céljaira. Ha az Olvasó Egylet helyiségei a zár alól feloldatnak, ugy hetenként ismeretterjesztő vallásos és teaestélyek vannak tervbe véve. Az egyletnek van olvasó terme, bár szük egy kissé, de reméljük, hogy a jövő télire jobban eltudjuk helyezni. Lapja egyelőre az „Ellenzék", de 1923. január 1-től a „Pásztortüz", „Vasárnap", „Magyar Nép", „Aranyos Vidék", „Bazár", „Unitárius Szószék", „Unitárius Közlöny", „Keresztény Magvető", „Erdélyi Gazda" c. lap.

A bordosi unitáriusok is megalakitották a Dávid Ferenc-Egyletet. Kevesen vagyunk és — sajnos — anyagiakban oly szegények, de lélekben annál buzgóbbak és gazdagabbak. Hiveink kevés kivétellel mindnyájan örömmel ajánlkoztak a D. F. E. tagjaiul. 300 éves hitküzdelem ujabban megnyilvánuló eredményét látom szerény itteni munkálkodásom nyomán. Pásztor és a nyáj egymást megtalálva, kies vizek mellett oltja lelke szomjuságát. Diszelnökünk sárdi Simén György egyháztanácsos fia lett, ki a régi Simének méltó utódjaként lelkiekben és anyagiakban mindig szives pártfogónk. Férfiak és nők egyenlően választattak a tisztségekre. Elnökök: Péter Ödön lelkész és Péter Ödönné, alelnökök ifj. Hegedüs Márton és Hegedüs Anna, titkár id. Vajda Dénes, pénztáros ifj. Vajda Dénes. Tagok száma 40. D. F. Egyletünket ugy szerveztük meg, hogy a Nőszövetsége és ifjusági egyesületünk is benne egybeolvad. Kevesen egy egészet alkotunk s kitől hogyan telik, buzgólkodunk. Működésünk helye: fütheto kis templomunk ünnepélyeink megtartására. Összejöveteleinket az unitárius papilakáson tartjuk hetenként 2 estén. Kedden este férfiak, csütörtökön este nők részvételével. Ünnepélyeinket megfelelő programmal minden második vasárnap délután, mindig istentisztelettel egybekötve tartjuk. Szereplőink közé közeli lelkész atyait is igyekszünk megnyerni. Programmunk: Közének, ima, bibliamagyarázat, felolvasás, énekszóló vagy duett, szavalatok, szabadelőadások stb.-ből áll. 1923 január 7-én délután tartottuk meg első ünnepélyünket szépszámu közönség jelenlétében. Programmunk teljes egészében nagy vallásalapitónk: Dávid Ferencünk emlékezetének volt szentelve. A kezdet szerény keretben ugyan, de szép sikerrel indult meg.

A siménfalvi Dávid Ferencz-Egylet megalakulása. 1922 december 3-án lelkes és felemelő gyülése volt a siménfalvi unitárius egyházközségnek, — irja Pál Dénes helybeli lelkész — amely alkalommal a gyülés egyhangu lelkesedéssel kimondotta a siménfalvi Dávid Ferencz Fiókegylet és Nőkszövetségének a megalakulását és az egylet tisztviselőit megválasztotta: elnök Pál Dénes lelkész, alelnök Kádár Kálmán, jegyző Jánosi József, pénztárnok Elekes Béla, választmányi tagok Györke Albert, Benedek József, Benke Mózes, Györke János, Deák Dénes, ifj. Mircse Dénes, — a köri és központi Dávid Ferencz-Egylet gyüléseire képviselők: Pál Dénes és Kádár Kálmán. A megalakulás után a gyülés elhatározta, hogy a

télfolyamán minden két héten egyszer az ifjusági dalkör közreműködésével valláserkölcsi ismeretterjesztő müsoros előadásokat rendez. Ugyancsak ezen a gyülésen alakult meg a siménfalvi nokszövetsége is a következő tisztikarral: elnök Jánosi Józsefné, alelnök özv. Elekes Sándorné, jegyző Marosi Dénesné, pénztáros Séra Károlyné. A gyülésen Jánosi Józsefné megható szavakkal vázolta a Nőszövetség magasztos céljait. A már régóta müködő siménfalvi ifjusági egylet az elmult ősz folyamán szintén megtartotta a rendes tisztujitó közgyülését. Tisztviselők: Elnök Jánosi József, tiszt. elnök Pál Dénes, alelnök Biró Lajos, jegyző Marosi János, pénztárnok Demeter Dénes, könyvtáros Demeter Lázár, aljegyző Gál Ferencz, ellenőrök Grüer László, Gál Domokos, Lázár Gergely, Bálint Sándor. Az ifjusági egylet minden héten kétszer egyleti estélyt tart, szükség esetén az ifjusági Dalkör minden este. Az Ifjusági Egylet két hónapig tartó faragó tanfolyamot rendez. Szellemi tevékenységét pedig ezentul D. F.-Egylettel kivánja végezni. A D. F.-Egylet tagsági dijának (20 Lei) befizetését idáig bejelentették: Elekes Dénes, Elekes Béla, Kádár Kálmán, Benke Mózes, Jánosi József, Biró Lajos, Pál Dénes.

Dec. 26-án alakult meg Torockószentgyörgyön a Dávid Ferenc Fiók Egylet, melynek elnökéül Gál Gyula lelkész választatott. Örömmel fogadták a megalakulást a község hitbuzgó lakói felekezeti külömbség nélkül. Első vallásos estélyét meg is tartotta. Ennek az Egyletnek kebelében megalakult még az Ifjusági Egylet, elnöke Csiky Viktor ref. lelkész; továbbá megalakult és sikerrel müködik a Dalkör Marossy Mátyás énekvezér tanitó vezetése — és a Gazdakör Szőcs Ferenc kisgazda elnöklete alatt.

Iklandi D. F.-Egyletünk életébe 1922. december 3-án belekapcsolódott az ismeretterjesztő előadás, valamint az Ifjusági Egyesület munkája is. Egyletünk minden vasárnap este tartja összejöveteleit, hol felolvasások, szabadelőadások, bibliamagyarázat, szavalatok s minden alkalommal ima- és egyházi énekek vannak. Szabadelőadást tartottak: Dr. György József 2; Kovács Béla lelkész 3; bibliamagyarázatot tartott Kovács Béla lelkész 1; felolvasásokat: Kovács Béla lelkész 2; Török János 4 alkalommal. 1922. december hó 24-én este „Karácsonyfa ünnepély"-t rendeztünk az iskolába járó gyermekeknek, kik igazi élvezettel vették körül a Karácsonyfát, ahonnan mintegy 50 gyermek részesült ajándékban. Karácsonyfa körül énekeltek és többen szavaltak, miközben lelkész ismertette a Karácsony-est történetét. 1922. december 31-én egy nagyobbszabásu Petőfi-estélyt rendeztünk, mégpedig a D. F. Ifjusági Egyesület által, hol Petőfiről való megemlékezések és több szavalat hangzott el, mely költeményeiből viszontagságos életét és szülői szeretetét igyekeztünk a hallgatóság elé tárni. Szép összeg gyült össze iskolánk javára. F. hó 21-én tartjuk II. Petőfi estét. Ifjusági Egyletünk tervbe vett egy hushagyó keddi szinielőadás rendezést.

A kolozsi Dávid Ferenc-Egylet elnöke Kissné Papp Erzsébet karácsony első napján estve az állami iskola termében karácsonyfaünnepélyt rendezett. A gyermekek éneke után Kissné olvasta fel Ballagó bácsi: „A harangozóék karácsonya" cimü elbeszélést. Bácsi Erzsébet olvasott fel ezután: „Karcsi lisztért ment" cimen. A gyermekek kara énekelte el: „Hitünk nagy ünnepén" kezdetü karácsonyi éneket. Mindenik iskolás gyermek egy verset szavalt, s jutalmat kapott a karácsonyfáról. Két szorgalmas ifju, akik a folyó évben végezték el a hatodik elemit, ajándékul kapta Petőfi életrajzát. „Az égen Betlehem felett" eléneklése után elnök záró szavakban köszönte meg az érdeklődést. A jelenlevők száma 140 volt, a lélekszám 50%-a. Az ünnepély költségeit az elnöklő papné fedezte.

Uj Ifjusági Egylet alakult Homoródsztmártonban, tagjai fiuk 15, leányok 14 éves kortól. Belépéskor mindenki fogadalmat tesz.

Papi beiktatás. A toróckószentgyörgyi unitárius egyházközségben december 17-én tartotta meg lelkészi beköszöntőjét Gál Gyula papjelölt, dr. Kiss Elek teol. akad. tanár lelkes beiktató beszéde és a hivek meleg fogadtatása mellett. A torockószentgyörgyiek az ifju lelkészhez való ragaszkodásuknak azzal adtak kifejezést, hogy a papilakot ujra fedették s lelkészük ellátásáról gondoskodtak.

Eljegyzés. Ürmössy Margitka és Fazakas Béla (Abrudbánya) jegyesek. Gratulálunk!

Harang-ünnepély Szabédon. A Dávid Ferenc-Egylet az egyházközség templomi ünnepére is fölemelően hatott, midőn a mult évben harangját fölszentelte. Tudósitónk irja: Emlékezetes és méltó ünnepségek keretében avatták fel uj harangjukat a szabédi egyházközség hivei november hó 26-án. Bár igen nagy mértékben csökkentette a hivek lelkesedését az a körülmény, hogy Boros György dr. egyházi főjegyzőnk nem jöhetett el, hogy az uj harangot felavassa, mindazonáltal örömben és megható jelenetekben nem volt hiány. Alkalmi beszédet Kelemen György helybeli lelkész tartott; beszédében a harangok szép hivatását s a hivek kötelességeit fejtette ki. Igen szép és megható volt Bartalis Boriska alkalmi szavalata. Tiszt. Farkas Lajos köri esperes ur mondott lelkesitő beszédet s adta át az uj harangot a közhasználatnak. Az ünnepély sikerét emelte a marosi kör uj felügyelő-gondnoka, K. Nagy Árpád ur, kinek tevékenységétől sokat várhat az egyházkör. Megelőző este Dávid Ferenc-emlékünnepély volt, mely kimagasló eseménye a D. F. E. müködésének. Szavalatok és felolvasások ujitották fel első püspökünk dicső emlékét. Szavaltak: Jakab Aranka, Kis Kata, Nagy Anna, Imre Ilus. Felolvastak: Kelemen Gábriella, Kozma Margit, Fodor László. Az ünnepély igen fényesen sikerült. E siker feletti örömének adott kifejezést köri esperes ur, midőn az ünnepélyt e szavakkal zárta be: „Boldognak érzem magam, hogy jelen lehettem

e szép emlékünnepélyen s azzal a megnyugtató érzéssel távozhatom, hogy Szabédon a D. F. E. igen szép eredménnyel müködik."

Egy vak pap halála. Evans György Walesben született, vak volt, de mint jeles tehetségü ifju jó oktatásban részesült, a walesi unitárius teológiát végezte és azóta 78 éves koráig papi szolgálatot teljesitett, bár rendes papi állást nem foglalt el. A bibliának legnagyobb részét könyvnélkül tudta. Nagy élvezettel foglalkozott az ifjuság oktatásával.

Ceglédi unitáriusok. Kedves levél tudósit arról, hogy a sors által Ceglédre vetett számos hiveink — kiknek nagyobb része repátriáltakból áll — karácsony ünnepén unitárius összejöveteleket tartottak az egyes unitárius családok vendégszerető házainál. Résztvettek az ünnepségeken Szathmáry Lajos és neje, Sándor Ida tanitónő, Szathmáry Miklós máv. főmozdonyvezető neje és családja, dr. Sándor Ákos szolnoki járásbirósági elnök, Kaszás S., dr. Kovács Sándor, özv. Ürmössyné és Ürmössy Manci, Debtner Vilmos és Ákos, ifj. Szathmáry Lajos és Karl stb. Az összetalálkozás érdeme a Szathmáry Lajosé, aki ezelőtt Muzsnán, majd Alsóboldogfalván volt állami tanitó és unitárius énekvezér. Repatriálás után Ceglédre neveztetett ki állami gazdasági szaktanitónak, a napokban pedig Jász-Nagy-Kun-Szolnok területére „a népmivelődési bizottság" titkárává léptették elő. Ahoz méltóan cselekszik, miként a 70-es években az ő nagybátyjai: Nágy Tamás és Nagy Miklós tanárok tették Hódmezővásárhelyen, hol az illetők kezdeményezése következtében ma virágzó unitárius egyház van. Szivvel-lélekkel küldjük üdvözletünket a ceglédi unitáriusoknak és füzzük szép reményeinket Szathmáry lelkes ügybuzgó agitálásához.

A szegény asszony korsója. Egyik városi unitárius egyházközség rendkivüli közgyülésén az egyetemes egyházi adóról volt szó. A tehetősebb emberek a gyülésről elmaradtak s a szegényebbek örömmel járultak hozzá az ujabb tehervállaláshoz, mert átérezték, hogy magunkra vagyunk utalva s magunk segithetünk csak magunkon. Egy nagy családu ember, kinek aligha van feleslege, felállott és igy szólt: Nekem 5 gyermekem jár iskolába, ezek közül 4 középiskolába. Tessék elgondolni, hogy a koszton és ruházaton kivül csupán tandijra, irkára, ceruzára, tollra, tintára és egyéb apróságra mi kell. Jövedelmem alig elég a mindennapi kenyérre, de unitárius egyházam és magyarságom megmentésére évi 400 leu áldozatot szivesen hozok meg. A jó Isten talán ezt is kirendeli. Egy hivatalnok azzal egészitette ki a felszólalást, hogy bár a tisztviselői fizetés nagyon csekély, de a reá kirótt 200 leu helyett szivesen ad 500 leut. Vajjon mások fogják-e követni a szép példát?

Köszönet. Magyarszováti egyházközségünk felekezeti iskolája helyiségében ó-év estéjén rendezett táncmulatsággal egybekötött Petőfi-emlékünnepélyen felülfizettek: Kovács Elek áll. isk. tanitó 90

l., Deák József birtokos 50 l., Szilágyi István birtokos 30 l., Simák Lajosné 15 l., Erdélyi István birtokos 5 l., Erdődy János utmester 5 l., Gergely Sándor iparos 5 l., Mendel Helén k. a. 5 l., Tóth Simon hit. szöv. pénztáros 5 l., Tóth József 10 l., Kovács István 10 l., Bodor Dániel 10 l., összesen 240 leu. Fogadják a szives adakozók a rendezőség hálás köszönetét. Az estély tiszta jövedelme 386 leu, a felekezeti iskola könyvtáralapja javára fordittatott. — Karácsony első napján d. u. ugyancsak a magyarszováta felekezeti iskolánkban igen jól sikerült Karácsonyfaünnepély volt. Iskolás növendékeink a karácsonyfa mellett szép verseket mondtak s alkalmi énekeket énekeltek. A községbeli intelligens családok különféle csemegékkel tették emlékezetessé kicsinyeinknek a karácsony ünnepét.

Hangversenyünk. Szép sikerü hangverseny-estélyt tartott a D. F. Egylet f. évi január hó 23-án az Unitárius Kollégium disztermében nagyszámu közönség jelenlétében. A szereplő művészek szép hirnevükhöz méltók voltak. Hermann [E moll] duettjét hegedün nagy technikával, finom előadással és preciz összjátékkal adták elő a Kolár testvérek. Opera áriákat énekelt Szabó Zoltán baritonista operaénekes, C. Aleinikoff zongorakiséretével, nagy tetszés mellett. Bartók B.: Régi táncdalait és Allegro barbaróját Pongrácz Ádám zongorán interpretálta igaz megértéssel. Lévay Ilonka a tőle megszokott gyönyörü drámai szopránhangján énekelte Liszt: Loreleyjét, Pongrácz Ádám zongorakiséretével. Kolár Károly hegedűművész tetőzte be az estélyt finom tonusu játékával, Sarasate: Romanza andalouzáját, Mihályfi Irén urhölgy preciz zongorakiséretével. A közönség a műsor számait ujrázással fogadta. A szereplő művészeknek és művésznőknek ezuton is hálás köszönetét fejezi ki a D. F. Egylet. *Ü. i.*

Épitsünk unitárius templomot Brassóban! Hogy a brassói unitártusoknak ez a hő óhajtása valósulhasson, az egyházközség tagjai ujabban a következő terheket vállalták záros határidőn belül való fizetés mellett: Péter József mészáros 2.000 l., Barabás András kiskereskedő, István Sámuel kalauz, Sigmond Áron raktárnok 1200—1200 l, Ambrus Lajos bérkocsis, Lőrincz István fütő, Bálint Áron főkocsikezelő, Szabó János vendéglős 1000—1000 l., Budai Mihály közuti kalauz, Kovács András lakatossegéd és neje, Balázs Sándor gyári munkás, Gál Mihályné fütő neje, Oláh Jánosné kalauz neje, Gergely Mózes fütő 900—600 l., Toók Áronné kalauz neje, Derzsi Gábor ny. vasutas, Gyulai Mózes váltókezelő, Zátyi János közuti váltóőr 500—500 leu. Összesen 15.200 leu. Ez ujabban megnyilvánuló áldozatkészségért hálás köszönetet mond Kovács Lajos lelkész.

Unitárius Szószék az unitárius lelkészkör kiadásában az 1922. évre egy füzetben igen gazdag és értékes tartalommal megjelent. Szerkesztette Ürmösi József. Ára 24 leu. Nemcsak minden lelkésznek, hanem másoknak is értékes olvasmányt nyujt.

A petrozsényi hivek dolgoznak és áldoznak, mert templomot akarnak épiteni. Önkéntes adományaikat kimutatjuk. A nevek utáni összeg leuban értendő. Az 1922. évi adományok: Árnócz János 476, Buzogány Ferenc 451, Ercsei Sándor 440, Szabó Bálint 423, Szabó János Áron 377, Ercsei József II. 359, Ercsei Ferenc 346,

Szabó Mózes 345, Bencző Mihály 333, Balázs Samu 330, Lőrinczy József V. 323, Ács Lajos 323, Székely Ferenc 320, Székely Balázs 320, Soós Mihály 310, Sófalvy János IV. 295, Nyitrai József 283, Ebergényi János 266, Nagy Lőrinc 273, Hajdu Mózes I. 258, Ercsey Dániel 257, Kerekes József II. 253, Fodor Károly 243, Bán Ambrus 237, Krisán Sándor 237, Veress Ferenc V. 226, Nagy Mózes IV. 213, Szöllősi Sándor 197, Gáspár Ferenc II. 178, Varga Albert 175, Huszti Lőrinc 175, Fodor Károly III. 171, Butuza András 166, Krisán Mózes 164, Mátéfi Dénes 150, Németh Mihály Mihályé 147, Bartha Ferenc 144, Szabó András XII. 144, Simonfi Tamás 142, Balla Tamás 190, Zsigmond András 129, Székely Mihály 127, Gothárd József 126, Fejér Pál 123, Lázár Zsigmond 123, György András 121, Fodor Ferenc 118, Ács János 118, György Sándor 113, Tarján Miklós V. 112, Reszler Mihály 109, Inczefi Zsigmond 105, Radó Miklós 100, Kerczó Kálmán 100, Zsigmond Ferenc 95, Olár Tivadar 72, Béni József 72, ifj. Tarján Pál 70, Pohl Károly 70, Jakab Sándor 69, Balogh Lajos Ferencé 68,, Balogh Lajos Sándoré 68, Varga Sándor I. 62, Schéder István 61, Szakács András 58 L. *Közli: Weress Béla.* (Vége köv.)

Uj könyvek. *Unitárius Énekes Zeneközlöny* cim alatt jelent meg 23 ének egyházi zenészeinktől az Unitárius Irodalmi Társaság kiadásában. Addig is, mig szakszerü véleményt közölhetnénk róla, fölhivjuk rá belső embereink meleg érdeklődését. — *Messiásod* nevet visel egy csinos versgyüjtemény. Üde, érzelmes és vallásos. Irója Dobai István, Teológiánk szépreményü hallgatója. Visszatérünk rá, de addig is szeretnők, ha mindazok, kik az ifjuságot szeretik, ezt a kis könyvet megszereznék. — *Vasárnap Délután* nevet adott egy kis füzetnek két törekvő teológiai hallgatónk: Balázs Ferenc és Szentiványi Sándor. A falunak szánt elbeszélések és versek vannak benne jónevü iróinktól. A főt. püspök ur meleg ajánlásával indult utjára. Az a kérdés, hogy hány rozmaringos és szekfüves ablak fog rávilágitni. Szeressük az ifjuságot és támogassuk jóra irányuló törekvésüket.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába 1922 november 18.-tól december 20-ig tagsági és előfizetői dijat fizettek: Boros Mózes Iszló, Kádár Mihály Brassó, Nagy Kálmán Kolozsvár, Tana Sámuel Bölön, Szabó Pál Kolozsvár, Pál József Bucuresti, Ütő Lajos, id. Miklós János Dombó 1922-re, Erős Sándor Komjátszeg 1923-ra. Alapitói dijban fizettek: Weiss Jenő Kolozsvár és Gál Miklós Vác 100-100 Leut. A vak fiu javára ajándékozott N. Nagy József Abrudbánya 20 Leut; az U. K. céljaira özv. Csongvay Lajosné Marosvásárhely 100 Leut. *Gálfi Lőrinc* pénztárnok.

A szerkesztőség üzenete. Tudósitóinkat kérjük, hogy az Unitárius Közlönynek szánt tudósitásokat sziveskedjenek **külön lapra** irni és csak egy oldalra. A hó 20-ika után érkező közleményeket igen gyakran kénytelenek vagyunk a következő hónapban iktatni be.